

Salacas vārds

Nr. 2 (2)

1996. gada 29. jūnijā
Iznāk divas reizes mēnesī

Laikraksts novadam, nākotnei, jūsu reklāmai un sludinājumiem

K. Kalnietis
Jūnijā

Dienas kā medus kāres,
Dzīvības brāzmainais prieks
Ziedu un gaviļus plūdus
Aizskalo sārņus un trūdus –
Asinīm mutuļot liek.

Druvām un sirdīm pāri
Auglīgi pērkonī iet –
Skaistumā apžilbst mums skati,
Piebirst ar rudzziediem mati –
Maize un cilvēki zied.

(1963.)

Ir noligoti Jāņi, un klāt Pēteri; Va-
saras saulgrieži atkal likuši gadam
ierītēt otrajā pusē.

Un «Salacas Vārds», tikko ieska-
nēdamies, atradis atbalsi, patei-
coties gan tiem, kas piedalās tā
tapšanā rakstot, gan tiem, kas saka
labus un uzmundrinošus vārdus un
apsveic «Salacas Vārdu» dzimšanas
dienā. Īpašs paldies Nellijai Nur-
mikai, K. Kalnieša dzīvesbiedrei
Austrai Kalniņai, Atim Slokam,
Andrim Lauznim un radio «Mazsa-
laca», Agrim Ludriksonam, Maijai
Irbei, veikalam «Bode», Ivetai
Beķerei, visiem pagastu veikal-
niekiem un pārējiem, kas palīdzē-
juši «Salacas Vārdam». Esam saņē-
muši arī pirmās vēstules un tele-
fona zvanus, taču uzaicinām vēlreiz:
rakstiet mums un zvaniet, jo jeb-
kurš no jums var piedalīties laikrak-
sta tapšanā, atrakstot vēstuli vai
piezvanot un vaicājot par sev un
līdzcilvēkiem sāpīgām problēmām!
Meklēsim risinājumus kopīgi!

Nelda Irbe

Šajā numurā:

- ..vissmagāk pārkārtojas
mūsu smadzenes 2. lpp.
- 25 Jāņi 3. lpp.
- Neviens neparedzēja, ka brauciens
būs pilns briesmu un
nepatīkamu pārdzīvojumu 3. lpp.
- Bērns pats šajās klasēs
audzinātājam nebija nekas 3. lpp.
- «Nošokēt» sevi, tad – citus 4. lpp.
- Tie .. ar mūžīgo jautājumu:
«Ko te var dabūt?» ir vilušies un apmulsuši. 4. lpp.
- Neviens nezina, cik dziļa ir peļķe,
kamēr nav tajā iekāpts 5. lpp.
- Jūs klausāties «Radio Mazsalaca» 6. lpp.
- .. atkal ļaužu runās
ieskanējies vārds Betānija 7. lpp.
- 1773. gada 7. jūlijā iesvētīja
Mazsacas kapsētu 8. lpp.
- Draudzīgs dāvinājums Tev 8. lpp.

Atis Sloka

Laime

Laime! Kāds burvju vārds! Ikviens no mums kļuvis ilgojas pēc tās, ikviens no mums sniedzas tai pretim, ikviens no mums liegi par to sappo, ikviens no mums vēlas, lai tā nekad vairs neizgaistu un nepazustu. Mums allaž šķiet, ka beidzot tā atnākusi, ka ar drebošu sirdi sniedzamies tai pretim... Bet laime ir maldi un viltus. Tā ir tikai ēna. Tas ir viens vienīgs baigs tukšums, no kura pretim dveš nāves elpa... Laime nav tikai smieklī un reibinoša bauda. Laime – tā ir netverama mirklī izjūta un maldi, kas liek mums sāpēs krūtīm smelgt un acis asarām sarīsties.

Laime – burvju vārds, kas liek mums maldīties tukšumā un dienās senās...

Laime – tikai vārds! Vārds, kas dara brīnumus... Vārds, kas maldina... Liek vilties un priecāties, skumt, radāt un smiet...

Laime – vienīgi cilvēku izdomāts vārds, kas eksistē tikai mūsu prātos un zemapziņā...

Atis Sloka

Arī gudrinieks pārskatās

Miniatūra

Augstu gaisā, iekāries mākonī, planēja zivju ērglis. Viņa vērigā acs pētīja zilo ūdens klajumu. Kaut kur vientuļā priedē viņu gaidīja divi mazi ērgļeni ar plati izplestiem knābjiem. Putnēni nepārtraukti gribēja ēst. Bija pats vasaras vidus, vēl mēnesis, varbūt pusotrs, un viņiem būs jāmēro tālais ceļš uz Dienvidiem, līdz zivju bariem, kas arī migrē uz siltākiem ūdeņiem.

Piepeši zivju ērglis sakļāva spārnus un spēji krita lejup. Viņš bija ieraudzījis platu zivs muguru. Iecirtis tajā asos nagus, viņš cēlās augšup, taču zivs vilka viņu dziļāk dzelmē. Sākās izmisīga cīņa: kurš kuru. Tikai tagad ērglis saprata savu kļūdu, par savu upuri izraudzīdamies pamatīgu samu. Parasti jūras ērgļi samam neuzbruka, jo tie bija apveltīti ar neparastu spēku. Kur nu vēl tādām milzenim! Bet ērglis negribēja padoties. Viņš vicināja spārnus, cēlās augšup, bet sams to vilka arvien dziļāk un dziļāk dzelmē.

Ciņa ilga vairākas stundas. Abi spēkoņi nogura. Zivju ērglis bija viscaur slapjš. Viņš juta, ka būtu pēdējais laiks atkāpties, taču lepnums to neļāva darīt.

Tad sams ar ērgli pazuda jūrā. Baltās putās sakultais ūdens maz pamazām atgūva savu mierīgumu un zilumu, it kā nekā nebūtu noticis. Cilvēki priecājās par jūrā norie-tošās saules krāšņumu. Tikai priedē jaunie ērgļeni tovakar aizgāja gulēt nedaudz.

Aizsteidzās vasara, rudens un ziema. Atkal ziedēja ievas un ceriņi. Atkal cilvēki priecājās par pavasari, staigāja gar jūrmalu. Tad kāds pārsteigumā iekliedzās. Baltajās smiltīs gulēja no jūras izskalots liels sams, īsts milzenis, un no zivs platās muguras augšup slējās dakšīņām līdzīgi priekšmeti, kas nez kādēļ atgādināja plēsīga putna... kājas.

Es nekad neteikšu, ka šis ir grūts laiks

«Kā jau visās teikās, arī šajā grūti pateikt, kas vairāk: īstenības vai senas melnas. Jo kurš gan tagad, kad Salacā milzums ūdeņu aizskrējuši uz jūru, varētu mierīgu prātu likt roku uz sirds un apgalvot, tā tas bija! Nē, es to neuzdrikstētos, ka nekā, galva man viena, un ar to pašu riskēt nebūtu īsti gudri.»

Tā iesākas pirmais no deviņiem Ata Slokas stāstiem, kas izdoti grāmatā «Provesstiķis.» Stāstus lasot, liekas, ka cilvēki kā dzīvi nostājas tavā priekšā un tu ar viņiem sarunāties, un pie tam tie visi ir īsti mazsalacieši. Var tikai apbrīnot, kā Atim izdevies tik labi iemūzināt gan mazsalaciešu runas veidu, gan mazpilsētai raksturīgo dzīves stilu. Kā raksta Ingrīda Sokolova grāmatas pēcvārdos: «Nu šie vecie mazsalacieši, vēl spējīgi uz dažādām trakulībām un blēdībām, uz smieklēm un asarām, salasījušies zem viena jumta krājumā «Provesstiķis».

Tā pagaidām ir vienīgā Ata Slokas grāmata, bet sakārtota ir arī nākamā, kuras nosaukums būs «Četras šķautnes». Tās 140 – 150 lappusēs būs gan dzeja, gan miniatūras, gan stāsti, gan tulkojumi.

Bet tas viss – un ne tikai tas – tapis drukājot uz rakstāmmašīnas ar vienu kreisās rokas pirkstu, jo trīs mēnešu vecumā Atis saslimst ar meningītu un uz mūžu kļūst 1. grupas invalīds. Var tikai apbrīnot Ata milzīgo gribasspēku un uzņēmību, jo viņš pēc Mazsalacas vidusskolas absolvēšanas studē arī Latvijas Universitātes Filoloģijas fakultātē. Atis jau skolas gados filozofējis par vēstures baltajiem plankumiem Baltijas valstu dzīvē un bijis brīvdomātājs, apnicis klausīties vēsturiskās muļķības (kā atceramies – tāds laiks!), pat piezīmi saņēmis dienasgrāmatā: «Atis stundā neklusās, svaida lidmašīnas.» Pats tai pašā laikā domādams, nez kā tur bija ar to demokrātiju, kad visās 3 Baltijas valstīs reizē notika revolūcija.

Bet vēlāk Atis ne tikai raksta literārus darbus un tulko no angļu valodas, bet arī fotogrāfē, vienmēr

viņam patikušas dažādas sporta spēles – basketbols, futbols un laivu braucieni. Tā arī tapušas – braucot ar laivu un priecājoties par skaito dabu – brīnišķīgās Salacas krastu fotogrāfijas, kas ir īsti mākslas darbi. Tie radīti kopā ar bērnības draugu – Jāni Apsīti, sauktu par Džipu, kurš kopš pagājušā gada kopā ar ģimeni dzīvo Spānijā.

Jānis Apsīte bijis īsts fotomākslinieks, pratis ieraudzīt veselū gleznu tur, kur ne katrs to var.

Atim vesels albūms pilns skaistiem skatiem, un tajos visos esot redzama Salaca. «Ja netīci, aizej apskaties,» smejoj saka Atis. «Tas tur aiz pirtīpas, bet tas atkal pie trešās upes likuma.» Taču albūmā ne tikai Salaca ar intriģējošiem un interesanti tēlainiem parakstiem, ir gan Mazsalacas vidusskolas izlaiduma bildes, gan Ata izlaidums Latvijas Valsts Universitātes Filoloģijas fakultātē 1978. gada 1. jūlijā. Albūmā redzama arī toreizējās Oktobra ielas basketbola komanda. Pie tam tādas bijušas trīs – vecākā, vidējā un jaunākā. Jo komandas biedri izaug, aiziet citur dzīvot, bet Atis piedalās visās komandās un par visiem var pastāstīt, kas kur dzīvo un ko dara – cits tepat Latvijā, cits – ārzemēs, bet cits jau aizsaulē. Atis saka, ka par viņiem visiem varētu filmu uzņemt.

Arī par Ati vienu pašu filmu varētu uzņemt, un atliek tikai pievienoties labajiem un uzmundrinošajiem vārdiem, kurus rakstījuši uz «Provesstiķa» dzimšanas dienas afišās ma-lām viesi 1995. gada 8. augustā. Lūk, daži no tiem:

Lai «Provesstiķim» seko drīz jo drīz miniatūras!

V. Meikule

Ati! Jūs esat paveicis fantastisku darbu ceļā līdz šai grāmatai. Pateicos Jums arī par kultūrvēsturisko rakstu sēriju presē! Arī turpmāk palikt saules starā!

Cieņā un apbrīnā N. Nurmika.

Labu ceļa vēju pirmajai grāmatai, un tā lai nebūtu vienīgā. Daudz laba

vēlējumi no klasesbiedrenes Dzintaras.

Ticu Atim un labu vien tik vēl!

A. Kauzēna.

Vienkāšs līdzī prieks – darbam, veiksmēi, priekam!

J. Bērziņš.

Mēs pie Ata ciemojamies tveicīgā jūnija vakarā kopā ar kolēģi Ingu – viņa radniecī un domubiedri, un pēc tam mūsu tikšanās Atis, atbildod uz jautājumu: «Ko Jūs pašlaik darāt?», teica:

«Ko es pašlaik daru? Kā lai saka, ja pa jokam, tad atpūšos pēc divu zila-cainu amazoņu uzbrukuma, bet nopietni – man iekšā sēž viena stāsta sižets, tikai neprotu uzlikt uz papīra, varbūt neesmu vēl izaudzis līdz tam.

Visvairāk satrauc cilvēku neticība savai valstij, savai zemei, ilgošanās pēc labajiem laikiem, kad gandrīz bija kā paradīzē: viss uz taloniem.

Patik tas, ka pilsētas kultūras dzīve nevard mirusi. Atjaunoja savu darbību vietējais teātris, darbojas abas pilsētas bibliotēkas, patik kultūras nama direktore Nellijas Nurmikas aktivitātes.

Es nekad neteikšu, ka šis ir grūts laiks. Interesants gan, kā teiktu mūsu radagabals Jānis Peters. Jo vis-smagāk pārkārtojās mūsu smadze-nes.

Es visu uztveru caur prāta prizmu, un tūlīt visus dotos datus salīdzinu ar citām valstīm. Un, manuprāt, 1997. gadā Latvija apsteigs daudzas Eiropas valstis gan ražošanā, gan kultūras jomā.

Viens gan mani īpaši satrauc: mūsu smadzeņu aizplūšana uz ārzemēm, jo tur vairāk maksā. Vai tad visu var saņemt naudā? Netīcu!

Mans novēlējums mazsalaciešiem: neīkstēt, jo visos mūsos sēž 50 gad-os ieaudzinātais slavenais vien-līdzības princips. Ja kāds kaut ne-daudz paceļ galvu, tad par to gāžas samazgu spainis. Tāpēc: neskaud cita veiksmi, dari visu, lai Tev arī paveicas.

Viesos pie Ata Slokas
bija Nelda Irbe

Atis Sloka

Ozolzīle

Miniatūra

Zīļuks pamodās no varenas šņākoņas. Viņš nesaprata, kas te īsti notiek. Ozola zari vēja locījās. Visu vasaru viņš bija mierīgi audzis, liegi šūpodamies zaļajā lapotnē, tikai šad tad sajuzdams, ka cepure kļūst arvien mazāka un mazāka. Beidzot rudenī, kad zīļuka šū-pulis izkrāsojās sārti rūsganā krāsā, cepure sāka spiest tik stipri, ka viņam radās vēlē-šanās no tās atbrīvoties.

Zīļuks paraudzījās lejup. Zem koka krājās kaut kas balts. Viņš nezināja, kas tas ir. Arī gaisā līdinājās baltas pūkas. Viņš jautāja mazliet vecākajai mātai. Tā uz viņu pavērās ar izbrīnētu skatienu, kas it kā teica, tu vēl esi jauns un dumjš. Pat tik daudz nezina, ka baltās pūkas ir sniegpārslīņas. Tādu vārdu zīļuks dzirdēja pirmo reizi.

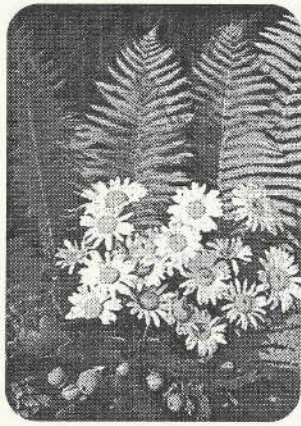
Tad ozolā ielaidās raibs putns. Tas bija

silis. To zīļuks pazina. Lielā putna knābi pazuda viena zīle pēc otras. Arī zīļuks. Pēc īsa mirklī viņš juta, ka silis paceļas spārnos. Lidojums drīz vien strauji aprāvās. Un zīļuks atkal ieraudzīja dienasgaismu, balti pūkaino sniegu. Silis steigšus iekāšņāja zīles plānajā sniega sagšā, virsū uzbērdams kurmja raktās smiltis. Zīļuks saprata, viņš tiek noglabāts priekšdienām.

Bet zīļuks tur nogulēja visu garo ziemu. Atsteidzās pavasaris, un ozolzīle pabāza savu degunteli ārā no kurmja rakuma. Viņu apņē-ma saules stari un siltums. Zīļuka deguntelis stiepās aizvien garāks un garāks, pretim saulei un gaismai.

Zīļuks dzirdēja cilvēkus brināties, ka vietā, kur tuvumā neesot neviena ozola, ieaudzies ozolēns. Pagaidām vēl tievs kā rikstīte, bet pēc gadu simtiem tur kuplos ozols, tikpat stiprs un varens kā viņa sirmāis, daudz pieredzējušais tēvs.

No Jāņiem līdz Pēteriem

Vai, Jāņi, Pēteri,
Kam tekat vienu ceļu?
Man balsīte aizsmakusi,
Nevar' abus nolīgot.

(L.t.dz.)

Tieši ar Jāņiem saistās visvairāk svētku daņu un dažādu senču ticējumu. Tie ir senšie vasaras saulgrieži, kas ir bijuši vai arī vēl tagad ir pazīstami visām Eiropas tautām.

Ja ūsiņš, Māršava, Jumis «pārzināja» tikai vienu saimniecības nozari, tad Jānis nes svētību gan druvai, gan laidaram, gan cilvēku ģimenei, gan visai dabai.

Senču kalendārā visiem saulgriežiem, tāpat citām svarīgākajām dienām ir īpaša nozīme dabā un ļaužu darbos, tāpēc varam domāt, ka visas šīs dienas kaut kādā veidā saistītas ar senrelīģiju. Un tiešām – Jāņa

diena apvienojusies ar bibliskā Johana dienu, bet par Pētera dienu zinām, ka tā kādreiz bijusi velnīta Pērkonam.

(pēc V. Anciša)

Sacimā esot 13 Jāņi, un deputāti to protot nosvinēt. Vecatē esot 25 Jāņi. Pirms svētkiem gadījās tur būt un ar bibliotekāres I. Ratnieces starpniecību uzzināt, kā ar to Jāņu daudzinašanu būs taipusē. Pēteriem jautājumus uzdosim pēc svinēšanas.

Vecates pagasts diezgan bagāts ar Jāņiem. 25 Jāņi un tikai 4 Pēteri.

Aptaujā noskaidrojās, ka vairākās ģimenēs vārds «Jānis» ir jau no paaudzes paaudzē.

Mūsu pagasta Jāņi Jāņus pratuši ligot, prot ligot un prafis ligot vienmēr.

Aptaujā Jāņi atbildēja uz 4 jautājumiem:

1. Kāpēc vecāki deva tādu vārdu?
2. Kā svinēs Jāņus?
3. Vai garšo alus un siers?
4. Vai apligošanas dziesmas dziedat?

Jānis Anspuks

1. Maniem vecākiem patika šis vārds. Un dēlam tādu vārdu devu, lai būtu turpinājums tēvam.
2. Šogad klausīšos radio, skatišos televizoru.
3. Ļoti garšo.
4. Agrāk dziedāju. Tagad klausīšos kā citi dzied.

Jānis Anspuks (Juniors)

1. Tēvs ir Jānis un man tādu vārdu devuši.
2. Svinēšu ģimenes lokā, kopā ar sievas radiem. Katrā ziņā pie ugunsкура.
3. Garšo alus un Jāņu siers.
4. Dziedu kopā ar citiem.

Jānis Brambāts

1. Tāds vārds bija tēva brālim un vārdu «Jānis» esmu devis savam dēlam.
2. Garšo gan alus, gan siers.
3. Svinēšu tā kā visi latvieši svin. Kārtīgi ēdišu un dzeršu.
4. Dziedāšu uz rita pusi.

Jānis Kalniņš Kalnmālis

1. Mamma brālis arī ir Jānis. Laikam vecākiem patika šis vārds.
2. Jāņos būšu kopā ar ģimeni.
3. Garšo Jāņu siers.
4. Alu vēl nedzeru.
5. Vēl iemācīšos un tad arī dziedāšu.

Jānis Bērziņš

1. Laikam tāpēc, ka tēvam arī bija vārds Jānis.
2. Svinēšu mājās.
3. Ļoti garšo gan siers, gan alus.
4. Dziedu vienmēr, jo tie nav Jāņi bez apligošanas dziesmām.

Jānis Averčepko

1. Patika mans vārds mammai.
2. Patreiz grūti pateikt, bet noteikti svinēšu.
3. Siers garšo, mammai taisītais.
4. Dziedu kopā ar līgotājiem.

I. Ratniece

***** VĒSTULES *****

Ir jau sakrājušies lasītāju jautājumi gan pagastviriem, gan apkārtējo iestāžu vadītājiem, gan jautājumi, kuriem nav vēl skaidrs adresāts, taču «Salacas Vārds» to palīdzēs noskaidrot. Ja vēlēties, lai adresāts neuzzin jautātāju, tad «Salacas Vārds» respektēs šo vēlēšanos, un ziņas par jautātāju paliks noslēpumā gan lasītājiem, gan tam, kam tiek jautots, taču atbildes tiks publicētas laikraksta laikmuros. Iecerēta speciāla rubrika atbildēm uz Jūs, cienjamie lasītāji, interesējošiem jautājumiem.

Uzticēšanās un mīlestība atsver visas materiālās dāvanas

Tas liekas tik sen, kad jaunais skolotājs Māris Roga pirmajā klases vecāku sapulcē, saņemot 5a klasi audzināšanā, teica: «Ši ir mana pirmā klase audzināšanā. Es mācīšos.

Jums, vecāki, droši vien liekas, ka jūs bērni ir mazi. Tā tas nav. Es uzskatu, ka viņi ir diezgan lieli, lai paši spētu ar sevi tikt galā un par sevi atbildēt.»

Mums, vecākiem, toreiz tas likās savādi un nepierasti. Skolotājs tik jauns, nemaz no vecāko klašu zēniem atšķirt nevar. Kā nu būs... Atklāti sakot, mēs bažījāmies.

Šogad, atskatoties atpakaļ uz 5 gadiem, kas aizskrējuši ar vēja spārniem, varam secināt, ka Jums, skolotāj, toreiz bija tasnība. Redzot visu 9d klases skolēnu neliekuļoto pieķeršanos un mīlestību pret Jums, jaunās, brīvās attiecības kolektīvā, pārņem paties prieks par Jūsu veikumu klases izaudzināšanā. Šeit nu reiz ir tas retais gadījums, kad visi bērni jūtas savēji – neviens nav «atstumts», ne «aizdomās turēt». Neviens nav slaidis, neviens nav «celies no sliktiem vecākiem», ne augstāk turētš tāpēc, ka audzis pārdevejas vai autobusa šoferā ģimenē. Jā, jā!

Kad mans pirmais bērns pirms daudziem gadiem sāka iet skola, tad 1. septembrī toreizējā klases audzinātāja mums pirmajā vecāku sapulcē izstāstīja pēc kādiem principiem visi pirmklasnieki tikuši sadalīti a un b klasītēs. Un teica viņa tā: «Mēs sašķirojām visu bērnu vārdušus trīs daļās, pirmkārt, tie no labām un gudrām ģimenēm nākušie, otrkārt, viduvējie, treškārt, tie, no kuriem nu neko labu nevar sagaidīt, kur vecāki jau paši slikti mācījušies, no stundām bēguši un pamatskolu pat nav beiguši. Un tad vienkārši šīs trīs kaudzītes sadalījām uz pusēm, lai abās klasēs būtu apmēram vienāds skolēnu kontingents.»

Tā māte, kas man sēdēja blakus, pēc šīs uziņas kļuva slaucīja asaras. Kā vēlāk uzzināju, viņa nebija beigus pamatskolu sliktu materiālo apstākļu dēļ, viņas māte bija invalīde, bet tēva nebija. Es kā svešiniece toreiz šajā pusē varēju šo vēstījumu uzņemt ar mēmu sašutumu un ļauties, lai viss rit savu gaitu. Ko citu darīsi, kad tavs mazais bērns jāatdod šādai dalīšanai.

Mana trešā bērna klases vecāku komitejā katru gadu skaidri un gaiši lika ievēlēt pārdevejas (lai uz Jauno gadu varētu dabūt labākas konfektes paciņas), autobusu šoferus (lai ekskursijās labāk aizved) vai arī vecākus – lielākos priekšniekus (lai kaut ko var izdevīgāk dabūt priekš klases remontiem). Ar to kāds bērns šiem vecākiem mācījās šajā klasē, vai cik šis bērns bija labi vai slikti audzināts, tur nebija nekāda sakara. Bērns pats šajās klasēs audzinātājam nebija nekas...

Diemžēl tā nu tas bija. Arī pārējie vecāki nebija nekas. Fons...

Varbūt tieši tāpēc, pieredzot šo savstarpējo uzticēšanos, kopēji pārslasot paskaidrojumus, ko rakstījuši (godīgi un atklāti) bērni savam audzinātājam, – tāpat kā mūsu bērni, kas visi vienbalsīgi vēlas paturēt skolotāju Rogu kā audzinātāju visās turpmākajās skolās un klasēs, varējām tikai un vienīgi vēlēties to pašu...

Parasti jau visos izlaidumos šķiroties vecāki dāvina ko par atmiņu klases audzinātājam. Varbūt tāpēc, ka pārāk patstāvīgi bija bērni un pārāk maz tika ņemta vērā viņu vecāku izcelšanās – dāvana audzinātājam šoreiz izpalika. Bet tā lielā uzticēšanās un mīlestība, ko bērni dāvāja Jums, skolotāj, tā atsver visas materiālās dāvanas. Tas sirds siltums un labestība, ko esat sniedzis viņiem, nav ne ar ko samaksājams, tikai ar cerību uz turpinājumu un mīļām atmiņām uz visu mūžu...

Ši gada 9. klases absolventa mamma

***** NEPATĪKAMS NOTIKUMS *****

Neviens neparedzēja, ka brauciens būs pilns briesmu un nepatīkamu pārdzīvojumu

Mazsalacā diemžēl notiek ne tikai patīkamas lietas, ne mazums, kā izrādās, ir arī «dzeltenās preses» cienīgu gadījumu. Nemaz nav tik sen, kad notika šausalīgs notikums Liepu ielā, tāpat arī daudz dzīvības zaudēšanas gadījumu tiek «pierakstīti» Salacai. Daudz ap šiem notikumiem vijas baumu un tenku, bet tuvāk par tiem diemžēl uzzinām no mūsu rokās nejausi nokļuviem masu informācijas līdzekļiem, piemēram, «Atmoda Atpūtai», vai kā šajā gadījumā – no laikraksta «Bauskas Dzīve». Lūk, rindas no minētās avīzes šā gada 18. jūnijā iznākušā numura rakstīja ar nosaukumu «Liksmi, bet neaizsargāti»:

«Klases audzinātāja Ilga Bileskalne šķīta pārāk norūpējusies, lai iesaistītos sarunā, un viņas satraukumam

bija pamats. Devitklasnieki 10. un 11. jūnijā kopā ar audzinātāju devās ekskursijā uz Vidzemi. Naudas nepietika, lai izmantotu firmas «Bauskas tūrists» autobusu, tādēļ ceļotāji brauca ar skolas autobusu. Maršruts, kas ved uz Vidzemes rietumdaļu, visiem labi zināms, un tūristi to ļoti iecienījuši. Neviens neparedzēja, ka brauciens būs pilns briesmu un nepatīkamu pārdzīvojumu. Tūristu nakšņošanas vieta pie Mazsalacas, kur jaunieši jau bija uzceluši līdzpaņemtās teltis, vakarpusē piepeši ieradās motociklistu grupa – apmēram 17 – 18 gadu veci puisi, kuru neadekvātā uzvedība liecināja, ka viņi varētu būt narkomāni. Motociklisti līdz pulksten četriem no rīta terorizēja Codes jauniešus, sagriežot teltis, lielā ātrumā ar motocikliem traucoties pāri apmešanās vietai, draudot izrē-

ķināties ar skolotāju un mēģinot pielietot vardarbību pret vienu no meitenēm. No nelaimes pasargāja klases audzinātāja un jauniešu aukstasinība, kā arī cenšanās citam citu aizsargāt. Palīdzību meklēt būtu velti, jo neapdzīvotajā vietā neviena nebija. Arī autobusa šoferis pārņākšņoja citur. Nākamajā rītā nācās meklēt palīdzību vietējā policijā. Par ārkārtējo atgadījumu mums pastāstīja tā aculieciniece Zanda un Maira. Ilga Bileskalne sacīja, ka viņas ilgajā skolotājas darba praksē tik šokējošs notikums ne reizi nav atgadījies, tāpēc viņa uzskata par nepieciešamu informēt Izglītības ministriju un citas instances.

Šoreiz viss beidzās labi, taču Codes pamatskolas absolventu prieks par pēdējām kopīgi pavadītajām dienām bija ļaunuma ēnas aptumšots».

TIK PIERASTS LAIKS, UN

Liels juceklis. Aizkults sviests jeb nesakults putukrējums – tādi mēs un dzīve ap mums. Nav citu iespēju – kļūt sakultiem vai stāvēt un «atsuloties». Un, ja tev nepalīdz, sities pats pret malām, uzsāc kaut ko jaunu, tikai neļaujies palikt uz vietas un izbaroties cūkām, kuras, liekas, to vien gaida, šo neierasto, bet visādi ļoti patikamo maltīti; ne jau tik bieži viņu ēdienkartē kas līdzīgs sviestam vai putukrējumam.

Atjaunoties. Tas tomēr nav tas pats, kas tapt no jauna. Vai sviests var tikt atpakaļ krējumā, vai sirmgalvis – bērņā. Nē, taču?

Darīt kaut ko pavisam nepierastu, kaut ko pavisam neredzētu un nepiedzīvotu – tur tā vērtība. «Nošokēt» sevi, tad citus izaicināt.

Cik ilgi var dzīvot uz krāsmatām – atjaunota valsts, atjaunota «Eolika», atjaunota ģimnāzija, atjaunota ... Bet kur atjaunotie cilvēki? Redziet, ka nesanāk! Vai tiešām iesim pēc ģindeniem? Un kur likt tagad piedzimušos?

Attīstībai, uz priekšu vai atpakaļ (t.i. neattīstībai), pakļaujās tikai pārejošas lietas, pamatvērtības ir patstāvīgas.

To nejauciet!

Vakardienu neatsaukt, bet mīlēt savu māti vēl stiprāk tu vari rīt.

Ir lietas, kuras nezaudē ciņā ar laiku, tik maina savu intensitāti.

Bet to nenoteikt mums.

Mūsu rokās ir tikai mazs laiks, «būt vai nebūt.» Nekad nevajag ļaut šīs lietas noteikt citiem, tādējādi viņi paši zaudē daļu sava laika un zog no tava.

Katram Savs «dārziņš» kopjams.

Šis līdz galam nesakultais laiks padara arī cilvēkus neizlēmīgus, vienaldzīgus un kūtrus. Tie bieži nespēj tikt galā ar sevi, ir mūžīgi «pusfabrikāti.»

Tikai kuļot vēl vairāk jau sajaukto varam cerēt uz kaut kāda veida gatavību un vērtību izkristalizēšanos. Neļausim Mūsu laikam stāvēt uz vietas un «atsuloties», cita vairs Nebūs!

Merika

Lauksalaca

jeb pilnā nosaukumā – pagasta lauksaimniecības kooperatīvā sabiedrība. Šajās dienās aprit tās patstāvīgās saimniekošanas otrais gads. Un uzreiz jāsaka, ka ir apstiprinājusies tās dibinātāju un 150 dalībnieku izvēles pareizība. Ir saglabāti galvenie ražošanas objekti, un tehnika ir palikusi pagastā. Tas nodrošina ar darbu ne tikai 38 algotos darbiniekus, bet ļauj ražīgi strādāt lielāku un mazāku zemes platību apsaimniekotājiem – izaudzēt labību, sagatavot sēklu, to izdevīgi pārdot, uzglabāt graudus, samalt tos lopbarībai. Caur «Lauksalacu» mūsu pusē ienāk jaunas šķirnes, kultūras (rapsis), ķīmikālijas, minerālmēsli, jauna tehnoloģija, jā, un arī jaunas ražošanas attiecības. Izpratne par sadarbības nepieciešamību un izdevīgumu. Cilvēki arvien vairāk saprot, ka panākumi un ienākumi vispirms ir atkarīgi no katra paša darba un izvēles. Tie, kas nopietni nodarbojas ar lauksaimniecību, vislabāk saprot kooperācijas jēgu un nepieciešamību, bet tie, kas piedalījās kolhoza «prihvatizēšanā» ar mūžīgo jautājumu: «Ko te var dabūt?», ir vilušies un apmulsuši, jo kooperatīvs dod tikai tiem, kas paši strādā – pats kooperatīvs ir bezpeļņas organizācija. Peļņu saņem lauksaimnieks. Tā tas ir tur, uz kuriem mūs tik neatlaidīgi aicina Eirosaulveži. Bet mājās labāk redz citu kārtību. Te kooperācijas vietā viņi vislabprātāk iekārtojas par akcionāriem lielajos pārstrādes uzņēmumos un to valdēs. Un tad paši brīnās par to, kā gan var Latvijā ienākt subsidēta lauksaimniecības produkcija un kontrabanda veseliem ešeloniem, un mēs atbalstām ražotāju ārzemēs. Šādā situācijā zemnieku un pārpircēju, pārstrādātāju interešu nesakrītība ir acīmredzama. Tādēļ ir nepieciešama stabila, ekonomiski pamatota kooperācijas juridiskā bāze – likums par lauksaimniecības kooperāciju. Kas to rakstīs? Vai tie paši, kas sacereja Privatizācijas likumu un paši kļuva par baņķieriem un ierēdņiem?

Tie ir lieli jautājumi, un no to pareizas atrisināšanas būs atkarīga lauksaimniecības nākotne. Bet vai mums ir Saeimā savs deputāts? Tas ir partiju demokrātijas jautājums – deputātu atbildības jautājums.

Kooperācijai ir jāpadara zemniecība par spēku, ar kuru nevar nereklināties.

Pagasta lauks. vadītājs,
«Lauksalacas» valdes pr-tājs **J. Lulle**

20.06.96.

Vecatē

Visaktuālākā šobrīd pagastā ir sociālā problēma. Mūsu pagastā dzīvo 655 iedzīvotāji, no tiem darba spējīgie ir 375. Likvidējoties paju sabiedrībai «Vecate» un SIA «Austrumi», liels vairums strādāt griboši cilvēki palika bez darba. Ar darbu nodrošināti ir 60 cilvēki, reģistrēto bezdarbnieku skaits 32, bezdarbnieku pabalstu saņem 11, no tiem 3 strādā sabiedriskajos darbos Vecates pagasta padomē. Prognozējams, ka šajā gadā no darba tirgus aizies 13 cilvēki, no tiem 3 pensijā, 2 aktīvā valsts dienestā, 8 tiks iekārtoti darbā.

Apsveicami ir tas, ka cilvēki ir sapratuši nepieciešamību uzlabot darbu naturālā saimniecībā, pieliekot visas pūles mazdārziņu apstrādāšanā un kopšanā. Viens otram izpalīdz ar tehniku dārziņa apstrādē. Diemžēl ir arī tādas ģimenes, kas pārtiek tikai no bērnu pabalstiem, bet pat nedomā, ka vajadzētu kaut ko stādīt, jo gan jau atkal kāds pažēlos un iedos kādu kartupeļu maisu, vai gurķu burku. Ļoti žēl, ka tā tas ir, jo cieš jau viņu bērniņi.

Apbrīnojami ir tas, ka tik daudz darba spējīgu cilvēku dzīvo mājās bez darba, bet māju apkārtnes ieaugušas nezālēs. Tā vien liekas, «vai tad līgosim nezālēs?»

Gaišus un priecīgus Līgo svētkus!

Vecates pag. padomes sekretāre **Maija Kozlovskā**

TIK PIERASTI ĻAUDIS, TOMĒR...

Viss notiek ...

Neviens nezina cik dziļa ir peļķe, kamēr nav tajā iekāpts. It sevišķi, ja ūdens tajā ir duļķains ...

Ir pagājis gads, kopš privatizēta kādreizējā Mazsalacas pajūgu rūpnīca. No saviem pirmsākumiem sešdesmitajos gados, saukta dažādos vārdos un bijusi dažādu ministriju un pārvalžu pakļautībā. Tagad no 1994. gada Privatizācijas Aģentūras valdījumā, tāpat kā pārējie lielākie Mazsalacas uzņēmumi, kas nu arī beidzot privatizēti. Žēl tikai, ka neatradās uzņēmīgi mazsalacnieši. Nu gan mežrūpniekiem, gan tekstilfabrikai īpašnieki nav vietējie ļaudis.

Patiesībā jau gan galvenais ir rezultāts, kāds labums no šī procesa pilsētai, kāds uzņēmumos strādājošajiem. Katrā ziņā ļoti svarīgi privatizētajam, kādā stāvoklī uzņēmumu saņem. Cik no tā ir atlicis derīga ražošanai uz privatizācijas brīdi.

Pajūgu rūpnīca, daudziem par lieliem krepķiem, tika noprivatizēta pēdējā agonijas elpas vilcienā. Viss, kas vien kādam iekārojams un pārdodams, nopārdots (autokāri, ūdenstornis). Atlikušie transporta līdzekļi drausmīgā stāvoklī. No T-16 (šasijas), no IZ-2715 (kūku vāga) un traktora T-150K aizvazāts itin viss, kas cilvēka spēkiem aiznesams un kaut kam noderīgs. Pāri palicis tikai skelets baigā izskatā. Pēdējais ejošais autokārs, (kas «kādreiz jāutri pukšķēdams staigāja pa pagalmu») ar pēdējām spēkiem, nepārtraukti savus ragus nolauzdzams un ik pa brīdīm eļļu no iekšām izgāzdzams, vilkās pa pagalmu. Otrs autokārs beigts un pagalam, jau pusgadu nemaz vairs nevilcās.

«Bezcerīgi nāves rīki» – tā teica R. Lidacis, toreizējais autokārists.

Gateri, darbagaldi, elektrolinijas, ūdensvads, kā arī apkure katastrofālā stāvoklī. Nepārtraukti viss lūza un plisa. Teritorija lūžņos un zālēs ieaugusi, apstādījumi nekopti. Paskats vienreizējs un atbaidošs.

Pie tam, kā brīdināja Privatizācijas Aģentūras kursori, uzņēmumā šausmīga darba disciplīna. Faktiski disciplīnas nav. Alkohola lietošana darba laikā – dzīves norma. No sarga līdz pat vadošajiem darbiniekiem – pudele tiešām valdīja pār uzņēmumu.

Vecais cehs, kurā patiešām varētu izgatavot apkārtnes ļaudīm derīgas lietas, un agrāk ražoja pleckokus un citādus smalkumus, pilnībā izdemolēts. Aiz kādiem motīviem tur viss izlauzts, noplēsts un izvazāts, vēl tagad nav zināms un saprotams. Bet dzīvību iepūst un atjaunot nu tur vairs nav iespējams, jo pārvedot darba mašīnas un iekārtas pa ceļam uz noliktavu, daudzas no daudzās derīgas detaļas kaut kur «noklidušas.» Lielākajai daļai atkal pāri palikuši tikai skeleti. «Dzelži.»

Var tikai apbrīnot krāna vadītāja Ata Arnavu un smagās automašīnas šofera Ata Blūma uzņēmību, kas spējuši savas mašīnas saglabāt tiešām labā kārtībā. Kā šie ļaudis ir spējuši savu tehniku nosargāt, var vienīgi minēt. Kā tas viņiem izdevies vispārējā haosa un visatļautībā?

Ar ko mēs sākam ...

Sākām ar domu, ka tā nevar būt, ka nevar saglabāt kokapstrādes uzņēmumu. Nespējam pieļaut domu, ka arī tiem 50 cilvēkiem, kas tur strādā, jāpalielina jau tā lielais, bezcerīgais bezdarbnieku skaits. Ka arī pajūgu rūpnīcai drīz vien izsītis logus un nolauzis jumtus, un tā kādreiz tik skaistais uzņēmums pārvērtīsies, līdzīgi daudzām kolhozu fermām, par postāžu un drupām, vai labākā gadījumā par tēpām, kurās vairs nav dzīvība, bet skumji un vienmuļi svilpo vējš.

Pirmais piepildījās sakāmvārds: «Žurkas bēg no grimstoša kuģa.» It sevišķi tad, ja pašas jau tajā pietiekoši lielus caurumus izgrauzušas, lai grimšana būtu neatgriezeniska. Pats pirmais aizlaidās autokāra vadītājs Lidacis. Un paldies dievam! Atnāca strādāt divi labi tehnikas pazinēji – Juris Mežals un Andris Ansons. Ieguvām patiešām divus patiešām labus un

gudrus darbiniekus. Viņiem tehnika darba kārtībā vienmēr.

Aizbēga arī pārējie, kas zināja kādus caurumus izgrauzuši un nevēlējās pašu radītos caurumus kopā ar mums lāpīt.

Bija jau ļoti izmantot valsts īpašumu, nodokļus nemaksāt vispār, elektrību mēnešiem nemaksāt, pakalpojumus izdarīt par «polšu» vai nelielu kabatas naudu. Pirka tik baļķus un šķērēja kopā. Kā teica kāds no vietējiem strādniekiem: daļai rūpnīcas strādnieku pēc malkas uz mežu nebija jāiet, tie ņēma kādu un cik gribēja, jo tikai 1/4 daļa no baļķa tika izlietota lietderīgi. Pārējais – skaidās un malkā.

Kad «Štellers» panāca zāgbaļķu lietderīgu izzaigēšanu 40%, tad daži strādnieki un vēl daudzi pilsēnieki bija ļoti sašutuši: «Tā jau vairs nav malka, tie ir žagari, ko jūs mums piedāvājat. Nav vērts vairs šeit strādāt, kad pašiem jāsāk malka mežā meklēt.»

Bet bezgalīgā valsts kabatai nu reiz bija tukša, un privātā cilvēka kabatai ir jāsāk domāt. Pašai jāatbild gan par pirkšanu, gan pārdošanu, gan nodokļi jāmaksā, gan elektrība, gan algas – viss jāzin vienai kabatai, jo citas vienkārti nav.

Cilvēki pieraduši pie «bezgalīgā» sociālisma pat jutās nelaimīgi, ka uzņēmums nav likvidēts. Sak: «Tad mēs būtu tikuši visi bezdarbniekos, saņemtu pabalstu un dzīvotu kā vieni zilķeri, bet tagad, lūk, jānāk darbā un tāpat neko nevar skaidri zināt, kas tālāk būs ...»

Tik tālu aizdomāties, ka sociālais nodoklis nav maksāts jau 3 gadus un tāpēc bezdarbnieku pabalstu nevarēs saņemt, neviens nespēja. Un kur tad beidzot valsts tos bezdarbnieku pabalstus ņems, ko visiem maksāt, ja neviens neko neražos un nestrādās.

Tāds bija pats sākums.

Ari šodien, pēc gada darbības, par pašu galveno paveikto uzskatu mūsu dārznieka Jāņa Zariņa veikumu. Viņš sāka kopā ar mums, un gada laikā uzņēmums ir pārvērties līdz nepazīšanai. Sakopts un skaists. Tādu darbu ar algu nevar samaksāt, bet katra zemes pēda, katrs stūrītis, ko cilvēks šai zemē skaistu dara, teic viņam mīļi paldies, tāpat cilvēku dvēseles skaistumam un kārtībā dzīvojot paliek labākas un godīgākas.

Un ja saka, ka zivs pūst no galvas, šeit var teikt ka, zivs atveseļojas no galvas. «Šņabja» dzeršanu darba laikā, līdz ar pārējiem darba disciplīnas pārkāpumiem izbeidzām apmēram divu mēnešu laikā.

Gadās, pa reizīti gadās ..., bet zirgs klūp uz četrām kājām, un kur tad nu cilvēks uz divām nepaklups.

Ar mums kopā vēl šobrīd strādā meistare Sarmīte Priedīte, grāmatvede Elita Grāvelsīņa, lietvede Mirza Čoka – uzņēmīgi, strādīgi, godīgi, ar lielu atbildības sajūtu bagāti cilvēki.

Pirms gada uzņēmumā strādāja 48 darbinieki. Šobrīd kopā esam 56. No mums uz «pašu vēlēšanu» aizbēguši tikai 9 darbinieki.

Par darba disciplīnas pārkāpumiem un alkohola lietošanu darba laikā, esam bijuši spiesti atlaist 9 darbiniekus.

Ar katru no šiem darbiniekiem tika ilgi runāts un piedots. Diemžēl viņi to nesaprata. Tas ir visbriesmīgākais – atlaist no darba cilvēku, kad zini, ka viņam nav kur iet, bet apžēlot vairs nevar, jo katram pašam ar sevi jātiek galā, un kopā var strādāt tikai cilvēki, kas viens otru ciena.

No jauna darbā pieņemti 28 darbinieki, no kuriem liela daļa ir tiešām ļoti sava amata pratēji. Tādi kā šoferis Juris Mežals, autokārists Andris Ansons, traktorists Andris Aizpurietis, dārznieks Jānis Zariņš, remontbrigādes vadītājs Guntis Aleškevičs, mašīnstrādnieki Lauris Vitols, Mārtiņš Škoba, Edvins Ieviņš. Uzņēmumam tagad ir savs jurists un grāmatvedis, kas ir Latvijas Universitātes 1995. gada absolventi. Tūlīt darbu uzsāks mēbeļu galdnieks – jaunais speciālists Guntis Dreija, kas sevi kā vispusīgu un zināšu darbinieku pierādījis jau iepriekšējo darbu gaitā, šeit mācību praksē strādājot.

Prieks kopā strādāt ar galdnieku brigāžu brigadieriem Arni Kalniņu, Ati Lusti un viņu brigāžu darbiniekiem. Vienmēr ierosmēm un idejām bagāto Andreju Bīķernieku un pārējiem, kas pamazām mācās un aug par labiem sava uzņēmuma darbiniekiem.

Ir mainījusies īpašuma forma, bet darba vieta joprojām šiem cilvēkiem ir tā pati – liela daļai – vienīgā. Smagajos krīzes apstākļos, kas valda valstī, arī uzņēmumā, tikai tā – kopā strādājot – var izdzīvot un cerēt, ka kādreiz varesim ne tikai izdzīvot, bet arī dzīvot.

Lielu palīdzību un padomu, labojot un metinot vecos lūžņus un pārtaisot tos par derīgām lietām, sniedz metinātājs Kalevs Rommels. Vienmēr atbalstu un padomu var saņemt no kaimiņu uzņēmējiem Ervina Sviķa un Aivara Boles, tāpat arī no ceļu pārvaldes vadītāja, kas ziemā sniedza nesavtīgu palīdzību sniega tīrīšanā. Par to viņiem liels paldies!

Mēs savu palīdzību līdz šim neesam lieguši nevienam. Palīdzam katrā laikā, ja vien tas ir mūsu spēkos. Tā pagasta iedzīvotājiem un iestādēm 1995. gadā un šogad esam piegādājuši 1003 m³ šāļu malkas par simbolisku samaksu.

Par pagājušo gadu esam nomaksājuši visus nodokļus. Gandrīz 9000 Ls. Darba alga vidēji – 50 Ls mēnesi vienam darbiniekam. Algu līdz šim esam spējuši izmaksāt katru mēnesi. Kaut arī strādājām ar desmitreiz mazākiem zaudējumiem kā pirms privatizācijas, tomēr peļņa izpaliek.

Situācija ir smaga. Arvien vairāk parādās firmas, kas patur 400 Ls, 600 Ls pie sevis un vienkārši neizmaksā. Tā kaut kur ar mūsu naudu pa pasauli jau gadu klist Stārostins – SIA VIN prezidents, Guntis Brils – SIA Akurāts, u.c. Tādu nesamaksāšanas ekonomiku piekopj Rīgas Miesnieks, IU «RŪTA» u.c. Kopā no tādām «astēm» sastādās vairāki tūkstoši, kas neļauj mums savlaicīgi norēķināties ar baļķu piegādātājiem. Naudu par nodoto produkciju nevaram saņemt vairākus mēnešus. Ārzemnieki nesteidzas ar samaksu, toties Latveņo ar savu rēķinu ir klāt ar katru mēnesi aizvien agrāk un pieprasa arvien lielāku un lielāku samaksu, draudot ar elektroenerģijas atslēgšanu. Tādu pašu precīzu samaksu par sliktajiem telefonsakariem pieprasa Lattelekom. Ja nesamaksāsi laikā – atslēgs!

Nu iznāk tā, ka darba devējs pa vidu ir tas vienīgais grēkzāis, kam visi plēs deviņas ādas, un kuru neaizsargā neviens likums. Tāpēc jau arī aplūst viens uzņēmums aiz otra, nepanesot vairs smago maksājumu slogu.

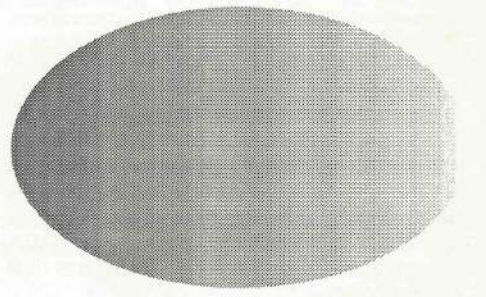
Vai beidzot mums visiem kopā nevajadzētu sākt domāt par uzņēmumu saglabāšanu, jaunu darba vietu radīšanu, nevis sapņot par bezdarbnieku pabalstiem?

Un kur tad tos pabalstus ņems, ja neviens vairs neko neražos? Cik ilgi tās «humpalas» valkāsīm un humānās palīdzības produktu sūtījumus un zāles lietosim?

Vai tad mēs nupat visi negribējam: «... būt paši kungi savā zemē ...?»

SIA «Štellers» direktore
Valentīna Irbe

20.06.96.

Kā mēs meklējam atbalstu

Province!?

No 13. līdz 15. jūnijam Rūjienas pusē notika Latvijas reģionālo televīziju festivāls, taču noslēguma balle tika svinēta mūsu pašu Skaņajā kalnā 15. jūnija vakarā. Kā vēlāk redzējam Latvijas televīzijā – klāt bijis arī raidījums «Province».

Viss jau būtu jauki – raidījumā drusku pavidēja fragments no Skaņā kalna klints, mazliet Salacas rāmā plūduma, tik ar to atbalss izdzirdēšanu cieņiem tā švakāk veicās. Runā, ka atbalss tā nemaz katram rokā nedodoties, vajagot mājiniekus paligos saukt, cieņu parādīt, bet kā raidījumā bija redzams – nebija neviena Skaņajā kalnā mājastēva vai mājasmātes lomā. Varētu Ansi Epneru pie vietējiem pieskaitīt, bet laikam viņš tomēr ne vienas vien atbalss attālumā no Skaņā kalna klints jau aizgājis.

Bet varbūt tā televīzijas specifika, ka māj-saimniekus tikai kadrā neredz grozāmi, istenībā viņi tur klāt bijuši un omulību radījuši. Kas mums to varētu atklāt?

Par «Mazsalacas Vēstīm»

Kā jau pamanījāt, cienījamie lasītāji, šajā avīzes numurā mēģinām kaut ko uzzināt par avīzēm mūsu novadā, bet tā kā no pašiem laikraksta «Mazsalacas Vēstis» redakcijas kolēģiem locekļiem neizdevās neko vairāk uzzināt par avīzītes tapšanu, atliek lasīt pašiem tās numuros. Avīze izrādās daudz krusttēvu vai izdevēju, nezīnu, kā pareizāk – tagadējais Privatizācijas aģentūras direktors Jānis Naglis, ķirurgs Māris Radziņš, Jānis Bērziņš un arī redakcijas kolēģija.

Un tā laimējas atrast tieši avīzes gada jubilejas numuru, kas iznācis 1990. gada 15. novembrī. Un tajā zem virsraksta «Mazsalacas Vēstis» gada garumā izteikušies visi avīzes veidotāji.

Viktorija –

Ko gan cilvēks neizdomā aiz gara laika – cits ņem un drukā avīzi. Un pašai pārāk patīk.

Baiba –

Man vajag būt kopā ar labiem cilvēkiem, «cepot» avīzi apzinos, ka es esmu es.

Rudīte –

Mans pienākums avīzē ir visu, visu ielikt rāmjos. Šad tad es atļaujos arī ko vairāk.

Galvenais – roka paliek veiklāka.

Māris –

Ja man būtu jāuzzīmē par sevi karikatūra, tad tā izskatītos šāda: man zem rokas sieva, uz muguras sikais, kaklā fotoaparāts un rokās plakāts «Visu varu padomēm.»

Jānis –

Es zīnu, kāpēc tad, kad pienu vāra, tas iet pāri, bet ūdens tikai burbuļo.

Un dažas rindas no Ata Slokas rakstītā:

Jau aizsteidzies gads kopš tās rudens novakares, kad dakteris Māris mūs piecus saveda kopā, iesvieda aukstā ūdenī, lai tad nu mēs, kā kurš protam, ķepurojamies, t.i., veidojam «Mazsalacas Vēstis.» Sākums bija grūts, neziņas un šaubu pilns ...

.. Gads – mirklis tautas, nācijas dzīvē. Gads – neliels laika sprādis katrā cilvēka mūžā. Bet gads avīzes dzīvē. Gads neticības, gads šaubas, gads uzdrīkstēšanās, gads pilna riska un drosmes, gads meklējumu, gads atradumu ... Gads – kāds tas bijis, cik nervu un izdomas prasījis. Tas zināms tikai mums pieciem ...

«Jūs klausāties «Radio Mazsalaca»!»

– šo teikumu mazsalacieši un apkārtnējo pagastu iedzīvotāji dzird un pazist jau kopš pagājušā gada februāra, kad ēterā UTV diapazonā sāka skanēt nu jau pirmā gadiņa jubileju atzīmējušais radio. Radio, kura «būvēšanas» iecere Andrim Lauzīnim, radio darbinieku lādīgajam šefam un radio sponso-ram vienlaikus, radās jau sen – pēc iespai- diem Rīgā, plus stimulu deva «Radio Imanta» dzimšana tepat blakus – Valmierā.

Idejas un strādātgrībēšana bija, taču ierēd-ņu neizdarības dēļ vajadzīgo dokumentu kā- tošana ievilkās no 1994. gada līdz pat 1995. gada sākumam.

Sākotnēji ēters tika aizpildīts pārsvarā ar mūziku. Tagad, kad radio skan jau vairāk kā gadu, raidījumu programma kļuvusi, protams, daudz stabilāka un daudzveidīgāka.

RĪTOS jau 7.30 – radio klausītājus modina Dainis, iepazīstinot ar vietējām ziņām, horos- kopiem, sporta ziņām un «Neatkarīgās Rīta Avīzes» apskatu, kas regulāri tiek sūtīts no redakcijas.

Veiksmīga sadarbība ir ar Mazsalacas pilsē- tas bibliotēku, kuras vadītājas Maijas gata- votie raidījumi «Atraktā debess» ēterā skan PIRMDIENU RĪTOS un sestdienu pēcpus- dienās atkārtojumā un ar savu interesanto un saistošo saturu piesaista pie radiouztvēr- rējiem, šķiet ne vienu vien klausītāju – kā mazu, tā lielu.

PUSDIENLAIKĀ – 12.00 un pēc tam ik pēc 4 stundām skan ziņas un sludinājumi. Ziņas jāveido pašiem no dažādiem avotiem, jo saņem tās operatīvi no kādas ziņu aģentūras maksā dārgi.

PĒCPUSDIENĀS ētera saimnieki ir vairāki – Daiga, Gints un DJ Errna, arī Iveta un Dace, kurām diemžēl maz laika atliek dar- boties radio, jo jāgatavojas drīzajiem iestā- jeksāmeniem. Pēcpusdienās klausītājiem piedāvājam dažādus raidījumus:

MUZIKĀLUS

* gan mūzikas izdevniecību «Balss» un «Mikrofons» veidotas,

* gan pašu – Eduarda un Ģirta kopdarbu «Tā viss sākās ...»,

* «Mozaīku», kuras veidotāji ir Rūjienas puiši Ingemārs un Aivis, un

* Dj Mārīņa vadīto TOP – 20,

kā arī pavisam CITĀ- DA SATURA RAIDĪJU- MUS:

* Mārites gatavoto «Pavardu», kura muzi- kālo daļu nodrošina Gints,

* kristīgo raidījumu «AKA», kuru veido Val- ters un Vilnis.

VAKARA raidījumu bloks gulstas uz Daigas un Ginta pleciem.

Tie ir –

- * apsveikumu koncerti,
- * šlagermūzikas stundas,
- * konkursi.

Raidījumu programma beidzas ap plkst. 23.00 – 24.00, kad DJ Errna visiem novēl labu nakti. Pēc tam līdz pat rītam skan mūzika. Mūzikas ziņā radio cenšas piemēroties dažādām gaumēm – sākot ar šlageriem, līdz pat techno un hard – rokam.

Tā nu «Radio Mazsalaca» darbojas un mē- gina kļūt profesionālāks un labskanošāks, protams, palēnām un pamazām, jo kā jau daudziem šai laikā, arī radio finansiālais nodrošinājums ir liela problēma. Kopš maija, rekonstruējot antenu, tika panākts gandrīz divreiz lielāks raidīšanas rādiuss.

Grībētos sagaidīt lielāku atsaucību no ap- kārtējiem pagastiem un pašvaldībām, kā arī no iedzīvotājiem, lai radio varētu operatīvi informēt klausītājus par notiekošo Mazsalacā un tās apkārtnē, jo nereti gadās, ka par notie- košo neuzzinām savlaicīgi. Liela atsaucība un pretimnākšana jūtama no Skaņkalnes pagasta padomes un tās priekšsēdētāja Gunāra Zun- das, kā arī no Mazsalacas vidusskolas direk- tora Guntara Bērziņa. Ceram, ka arī pārējie pagasti atradīs iespēju un vēlēšanos sadarbo- ties. Gaidām arī radošu un darboties grībošu radioklausītāju idejas un ierosinājumus!

Ģirts Auzāns

